

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 14. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 18. december 2015

Tidspunkt: Kl. 8.30

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Morten Løkkegaard (V), Christina Egelund (LA), Thomas Jensen (S), Søren Søndergaard (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Christian Poll (ALT) og Rasmus Helveg Petersen (RV). Fra Miljø- og Fødevareudvalget deltog Søren Egge Rasmussen (EL).

Desuden deltog: Finansminister Claus Hjort Frederiksen og miljø- og fødevareminister Eva Kjer Hansen.

Kenneth Kristensen Berth fungerede som formand under hele mødet.

FO **Punkt 1. Forslag til direktiv om tilgængeligheden af offentlige organers websteder**

– *Sagen er ikke på dagsordenen for et rådsmøde, men ventes vedtaget snarligt*

KOM (2012) 0721

KOM (2012) 0721 – bilag 3 (samlenotat)

Rådsmøde 3436 – bilag 4 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde transport, tele og energi 11/12-15 - teledelen)

Miljø- og fødevareministeren: Det luxembourgske EU-formandskab vurderer, at forhandlingerne om sagen er tilstrækkelig fremskredne til, at der allerede nu kan tages forhandlingsmandat til opstart af trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet under det kommende hollandske formandskab. Sagen er derfor sat på dagsorden til Coreper med kort varsel.

Forslaget har til formål at vedtage fælleseuropæiske regler om tilgængeligheden af offentlige myndigheders hjemmesider, herunder for personer med funktionsnedsættelse. At en hjemmeside er tilgængelig, betyder, at f.eks. en person med et synshandicap kan få hjemmesiden og sin skærm læser til at fungere sammen, så personen kan få læst højt, hvad der står på hjemmesiden.

En fælles standard betyder, at udviklere af kompenserende udstyr kan udvikle værktøjer op imod en kendt, fælles standard, der anvendes af hjemmesider m.v. og dermed mindske udviklingsomkostningerne. Forslaget betyder, at det bliver obligatorisk for offentlige myndigheder at sikre, at deres hjemmesider er tilgængelige. Det vil være en fordel for borgere med handicap, der dermed vil være mere selvhjulpne og samtidig få flere muligheder i den digitale verden. Det er dog stadig uafklaret, om det bliver alle hjemmesider og alt indhold på siderne, der skal være tilgængeligt, idet direktivets anvendelsesområde ikke er afklaret. Forslaget lægger op til, at offentlige myndigheders hjemmesider fremover skal anvende ISO-standard WCAG 2.0. Det står for Web Content Accessibility Guidelines. I Danmark er det en af de syv fællesoffentlige standarder for it-løsninger. Aftalen forpligter

14. Europaudvalgsmøde

således i princippet også myndigheder til at sikre, at offentlige websteder overholder standarden. Borger.dk-portalen og de obligatoriske selvbetjeningsløsninger skal overholde standarden, hvilket der testes for løbende.

Regeringen støtter forslaget om at fremme tilgængeligheden af offentlige myndigheders hjemmesider. Dette er i overensstemmelse med målsætningen i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 om, at offentlige selvbetjeningsløsninger skal være let tilgængelige for personer med funktionsnedsættelse.

Regeringen støtter på den baggrund fælles regler på området på tværs af EU. Regeringen mener, at forslaget kan føre til flere tilgængelige websteder for personer med funktionsnedsættelse, idet markedet med tiden vil kunne tilbyde billigere løsninger på it-tilgængelighedsområdet gennem øget konkurrence og deraf bedre markedsforhold.

Regeringen støtter derfor forslaget om at støtte medlemsstaterne i gennemførelsen af deres nationale forpligtelser om webtilgængelighed. Regeringen lægger dog vægt på, at forslaget gennemføres via omkostningseffektive løsninger, som ikke medfører unødvendige ekstraomkostninger for medlemsstaterne eller uproportionelle administrative byrder for de offentlige myndigheder. Dermed er det understreget, at det er Finansministeriets område.

Søren Søndergaard spurgte, om det var et udtryk for, at EU-systemet kører videre med forældede datoer, når der i samlenotatet stod, at det var "et spørgsmål om at træffe nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de er tilgængelige senest den 31. december 2015. Det skulle besluttes i Coreper den 18. december 2015."

Han ville også gerne vide, hvad det betød, at den aftale, der var indgået mellem kommunerne og regionerne i 2007 "i princippet" forpligtede myndighederne. Var de forpligtet eller ej?

Estimatet var ifølge samlenotatet, at der som udgangspunkt ville blive tilstrækkeligt med tilgængelige løsninger på alle de forpligtende områder, men at det ikke ville blive forpligtende, at alle løsninger på hvert område var tilgængelige. It-branchen bemærkede derudover, at forslaget ikke forholdt sig til brugeroplevelsen, altså til den reelle tilgængelighed. Hvordan finder man så ud af, hvor man skal søge efter oplysninger, hvis man kommer til en side, der er utilgængelig for en? I samlenotatet var de to eksisterende opfattelser beskrevet under pkt. 9. Nogle lande mener, at direktivets anvendelsesområde skal være alt indhold på alle offentlige hjemmesider, mens andre mener, det skal være mere begrænset. Søren Søndergaard kunne ikke se, hvor regeringen placerer sig mellem de to opfattelser.

I samlenotatet stod der, at der var foretaget nationale tiltag i 21 af de 27 EU-lande. Hvilke lande har ikke implementeret, og hvilket land regnes ikke længere med i EU? Storbritannien?

Thomas Jensen syntes, det var fornuftigt at arbejde for en øget tilgængelighed på EU-plan, så folk med forskellige handicap kan få informationer fra og indgå i dialog med offentlige

14. Europaudvalgsmøde

myndigheder. Han støttede finansministerens mandat, og at der ville blive holdt øje med de administrative omkostninger, der jo ikke skulle blive tårnhøje.

Rasmus Helveg Petersen sagde, at De Radikale også støttede forhandlingsoplægget. Han var ikke bekymret over, at det ville koste lidt at sikre tilgængelighed på offentlige hjemmesider.

Miljø- og fødevarerministeren måtte desværre starte med at bekræfte Søren Søndergaards fordomme om EU – gamle datoer bliver hængende i forslag, selv om processen ændrer sig. Det samme gjaldt antallet af EU-lande. Der var pludselig kommet fart på processen, for at ting kunne blive afklaret under det hollandske formandskab.

Når der står ”i princippet” om den gældende danske retssituation, var det, fordi der ikke var lovgivning på området, men derimod en politisk aftale med kommunerne.

Spørgsmålet om brugererfaring ville hun overlade til en embedsmand. Regeringens tilgang var, at man gerne ville have mest muligt med, men at effekten skulle stå mål med omkostningerne.

Lars Frelle-Petersen, direktør for Digitaliseringsstyrelsen, svarede, at Storbritannien, Tyskland, Polen og Grækenland gik ind for den smalle udgave af forslaget. På spørgsmålet om, hvordan borgere bliver gjort opmærksom på, hvor der er tilgængelige oplysninger, svarede han, at der var to aspekter: handicapdelen og brugervenligheden i bredere forstand. På nuværende tidspunkt kunne man ikke sige, hvor bredt anvendelsesområdet ville blive, og hvordan man ville informere de borgere, der måtte opleve manglende tilgængelighed på nogle hjemmesider. Når man også i dag tilbyder løsninger for borgere med funktionsnedsættelse, og de oplever, at løsningerne ikke fungerer med deres udstyr, skriver man på hjemmesiderne, at de skal henvende sig i borgerservice og få hjælp. Man tager det så op gennem supporten og forbedrer løsningerne løbende. Man var optaget af, at de obligatoriske løsninger også skal virke for borgere med funktionsnedsættelse.

Christina Egelund sagde, at Liberal Alliance ikke støttede regeringens forhandlingsoplæg. Selve forslaget var fornuftigt nok, der var bare ikke noget grænseoverskridende i problematikken. Det kunne lige så fint ordnes med national lovgivning, som man i så fald ville støtte.

Rasmus Nordqvist sagde, at Alternativet støttede regeringens forhandlingsoplæg. Det var en fornuftig retning at arbejde i.

Søren Søndergaard sagde, at hvis der kun var en tilgængelig side for folk med funktionsnedsættelse, nyttede det vel ikke, at det fremgik af andre utilgængelige sider, at man kunne henvende sig der. Blinde, der skal have læst teksten op, har f.eks. ingen gavn af at komme ind på en hjemmeside, hvor man ikke kan læse, hvilken hjemmeside man kan få læst teksten op på. Hvis ikke der var en enkelt indgang, der kunne henvise til det rigtige sted, var der et problem.

14. Europaudvalgsmøde

Søren Søndergaard bad om liste over de lande, der ikke havde implementeret tiltagene.

Enhedslisten kunne godt støtte forhandlingsoplægget – med den tilføjelse, at regeringen burde lægge sig op ad Europa-Parlamentets opfattelse og ikke det andet synspunkt, der ønskede et mere begrænset anvendelsesområde.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at Dansk Folkeparti havde stemt for Europa-Parlamentets udtalelse om sagen og lå derfor meget i tråd med det, Søren Søndergaard sagde. Partiet støttede forhandlingsoplægget.

Miljø- og fødevareministeren noterede sig synspunkterne. Listen ville hun få oversendt.

Over for formanden og Søren Søndergaard gentog hun, at regeringens linje ville være at få mest mulig tilgængelighed, så længe det stod mål med omkostningerne.

Til Christina Egelund sagde hun, at det om noget var oplagt at samarbejde på tværs af grænserne på dette punkt; både fordi man bruger hjemmesider på tværs af grænser, og fordi det skaber et bedre marked og dermed mulighed for bedre it-løsninger på længere sigt.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal mod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Liberal Alliance havde ytret sig imod det.

Punkt 2. Åbent samråd med miljø- og fødevarerministeren om komitésag om miljømærkekriterier for maling og lak

EUU alm. del (15) – samrådsspørgsmål D

EUU alm. del (15) – bilag 105 (kopi af udtalelse fra Miljø- og Fødevareudvalget om komitésagen)

EUU alm. del (15) – bilag 96 (notat om komitésag om miljømærkekriterier for produktgruppen maling og lak)

Samrådsspørgsmål D

Stillet af Christian Poll (ALT)

”Ministeren bedes uddybende redegøre for regeringens holdning til Kommissionens forslag til ændring af EU-miljømærkekriterier for produktgruppen maling og lak i den europæiske miljømærkeordning Blomsten samt for status for sagen efter afstemningen i forskriftudvalget den 17. november 2015. Der henvises til notat oversendt den 12. november 2015 (EUU alm. del – bilag 96).”

Christian Poll sagde i sin begrundelse for samrådsspørgsmålet, at miljømærkerne Svanen og Blomsten er Danmarks officielle miljømærker, der håndteres af Miljømærkning Danmark med midler fra finansloven. De fungerer som et frivilligt virkemiddel, som virksomheder kan vælge at benytte i arbejdet med mere miljøvenligt forbrug via deres vareudbud. Der var stor interesse for og generel tilfredshed med miljømærkerne i erhvervslivet. For at produkter kan miljømærkes, skal deres miljøvenlighed ligge et niveau over det lovpligtige. Organisationerne bag mærkerne var enige om, at dette niveau bør være et sted imellem en tiendedel og en tredjedel af det mest grønne del af markedet. På den måde sikrer man, at forbrugerne kan føle sig trygge ved at vælge et svanemærket eller et blomstermærket produkt.

Ved kemiske produkter som f.eks. maling og lak kan det være ekstra svært at vurdere, hvilket niveau de ligger på, fordi der er tale om meget tekniske detaljer om stoffers farlighed opvejet i forhold til, hvor mange virksomheder man kan få til at justere deres produkter efter kravene. Da mærkerne har det formål at sende signaler om miljøvenlighed, er det en særlig problemstilling, at visse stoffer giver anledning til faremærkning og klassificering. Det var meget forvirrende som forbruger, der vil vælge et miljøvenligt produkt, at der samtidig kan findes faremærkning på emballagen. Derfor var der grund til at sikre, at miljømærkede produkter ikke indeholder farlige stoffer i et omfang, der giver anledning til faremærkning.

Det var derfor, han havde taget fat i sagen. To stoffer – ADH og IPBC – er kronisk farlige og har nogle effekter, man nødig ser. Christian Poll spurgte, om ministeren i højere grad ville arbejde for, at den slags stoffer ikke findes i miljømærkede produkter fremover.

Miljø- og fødevarerministeren: Ja, det vil jeg gerne arbejde for. Miljøfarlige stoffer skal i videst muligt omfang ud af forbrugerprodukter. Det er jeg fuldstændig enig i, og det tror

14. Europaudvalgsmøde

Jeg er en linje, der er bred politisk enighed om fra dansk side. Det gælder i særlig grad for de miljømærkede produkter. Miljømærkede produkter skal være blandt de miljømæssigt bedste. En god rettesnor i den sammenhæng er, at de skal høre til blandt den miljømæssigt bedste tredjedel af produkterne på markedet.

Jeg støtter derfor princippet om, at EU's miljømærkeordning som udgangspunkt ikke tillader farlige stoffer i miljømærkede produkter, hvis stofferne kan undværes. Det gælder bl.a. stoffer, der er klassificeret som miljø- eller sundhedsfarlige. Men hvis vi fortsat vil have, at miljømærkerne skal være med til at trække markedet i en mere grøn retning, er det også nødvendigt, at en tilstrækkelig stor del af markedet kan matche kriterierne. Ellers bliver miljømærkerne ikke en reel valgmulighed for forbrugerne. Ud fra en helhedsbetragtning kan det derfor i nogle situationer være nødvendigt, at produkter indeholder farlige stoffer, hvis der ikke findes egnede alternativer, f.eks. for at sikre god kvalitet og lang levetid. Produkterne må dog ikke indeholde farlige stoffer i mængder eller anvendelser, som kan udgøre en risiko for forbrugerne. I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at miljømærkerne overordnet set begrænser indholdet af miljøfarlige stoffer i produkterne. Og de særligt problematiske stoffer, der er optaget på REACH-kandidatlisten, kan aldrig tillades i miljømærkede produkter. Derfor kan man altid være sikker på, at et miljømærket produkt er blandt de grønneste på markedet.

Kriterierne for, hvad der skal til for at få et miljømærke, revideres typisk med 4-6 års mellemrum, i takt med at markedet udvikler sig og vi får ny viden om f.eks. de kemikalier, der indgår i produkterne. Dermed er miljømærkerne med til at fremme markedet for mere grønne produkter, hvor brugen af farlige stoffer substitueres med mindre farlige stoffer. Det synes jeg er en god og dynamisk tilgang. De virksomheder, som investerer i at få udviklet og miljømærket deres produkter, får dermed en vis sikkerhed for, at kravene til mærkerne ikke ændres væsentligt i perioden mellem to revisioner af kriterierne. Det er vigtigt for en fortsat positiv udvikling i antallet af miljømærkede produkter. Men det er samtidig også klart, at der kan komme så alvorlige og nye oplysninger frem om nogle stoffers egenskaber, f.eks. i forhold til menneskers sundhed, at Danmark ikke vil kunne støtte et forslag om at tilpasse kriterierne for fortsat at tillade stofferne i miljømærkede produkter.

Det er dog på ingen måde situationen i den aktuelle sag om miljømærkekriterierne for maling og lak. De kriterier, som netop er blevet tilpasset, blev vedtaget allerede i november 2013, men på enkelte områder har kriterierne senere hen vist sig at være uhensigtsmæssige – primært som konsekvenser af ændringer inden for andre regelsæt. Det er baggrunden for, at Kommissionen har foreslået mindre justeringer af kriterierne. En af ændringerne vedrører biocidaktivstoffet IPBC. IPBC har i forbindelse med godkendelse efter biocidforordningen fået en fællesharmoniseret EU-klassificering. Klassificeringen indebærer, at produkter som f.eks. maling og lak, der indeholder mere end 0,25 pct. IPBC, skal miljøfaremærkes.

Miljømærkekriterierne for maling og lak tillader op til 0,65 pct. IPBC i udendørsmaling. Denne tilladte mængde IPBC ændrer beslutningen ikke på. Det eneste, der sker, er, at

14. Europaudvalgsmøde

malingen fremover skal færemærkes, hvis den indeholder IPBC i mængder mellem 0,25 pct. og 0,65 pct. Hvis malingen indeholder over 0,65 pct. IPBC, kan den slet ikke få miljømærket. Herudover har Kommissionen foreslået en justering af ADH, der anvendes til at fremme malings vedhæftningsevne. Der har ikke hidtil været begrænsninger for ADH i miljømærket maling, men i forbindelse med en planmæssig registrering af ADH i REACH-databasen har industrien selv klassificeret ADH som miljøfarligt. Dermed må stoffet som udgangspunkt ikke længere indgå i miljømærket maling.

Det følger imidlertid af miljømærkereglene, at et stof alligevel kan tillades, såfremt der ikke findes egnede alternativer. Og det er præcis tilfældet med ADH. Kommissionen har fundet, at der på markedet ikke findes effektive alternativer til ADH som bindemiddel i vandbaseret maling. Kommissionen har derfor foreslået, at ADH kan benyttes i miljømærket maling, men med den begrænsning, at det højst må være i en mængde på op til 1 pct. i det færdige produkt. Jeg vil gerne understrege, at der således samlet set ikke kommer mere ADH og IPBC ud i miljøet som følge af de justerede kriterier. Tværtimod giver miljømærket forbrugerne mulighed for at købe produkter med mindre ADH og IPBC end i de øvrige produkter på markedet. Jeg kan i øvrigt tilføje, at det nordiske miljømærke, Svanen, også tillader brug af ADH i maling og IPBC i udendørsmaling. Derfor har regeringen stemt for de foreslåede ændringer af kriterierne. Det samme gjorde alle de øvrige medlemsstater bortset fra en enkelt, som undlod at stemme, da den ikke havde fået afklaret sin holdning inden for fristen.

Forslaget er således vedtaget med kvalificeret flertal, og tilpasningerne i miljømærkekriterier for maling og lak vil dermed være gældende fra den 27. februar 2016. Ved den næste revision af kriterierne i 2018 må vi forvente, at Kommissionen på ny tager stilling til, om der findes egnede alternativer til ADH og IPBC, eller om det er muligt at begrænse indholdet af stofferne i miljømærket maling og lak yderligere. Jeg har alligevel for god ordens skyld bedt Miljøstyrelsen om specifikt at anmode Kommissionen om en sådan fornyet vurdering. Denne tilgang tror jeg samlet set gavner udbredelsen af miljømærkerne bedst – og dermed i sidste ende forbrugerne og miljøet.

Christian Poll takkede for den gode gennemgang. Situationen var klassisk. Han havde selv været med i miljømærkningssagen i mange år og fuldt arbejdet fra den anden side. Man hørte ofte industrien sige, at der ikke fandtes alternativer. Men på må maling- og lakområdet kunne man næsten sige, at der findes en parallelindustri, der ikke baserer sig på de fossile ingredienser, altså oliebaseerede ingredienser fra undergrunden, men derimod på plantebaserede ingredienser. Denne del af industrien mener at have bindemidler, der kan fungere på samme måde som bindemidler i den konventionelle malingsfremstilling. Det var firmaer som f.eks. Auro og Naturmaling, der kunne producere højkvalitetsmaling uden brug af ADH, som er anerkendt i f.eks. Tyskland og Østrig. Disse firmaer mener, de har svært ved at komme på markedet, fordi de ikke kan blive anerkendt i miljømærkesammenhæng for de gode ting, de gør for miljøet, når den petroindustri, der ligger bag maling- og lakproduktionen, melder ud, at der ikke findes alternativer. Det mente Christian Poll faktisk at der gjorde. Det handlede om branchens rolle i miljømærkningen. Den konventionelle branche har næsten carte blanche til at melde ud, at der ikke findes

alternativer. Men uden for den konventionelle branche findes der alligevel ofte alternativer. Kunne man i lidt højere grad benytte de alternative kanaler, så miljømærkerne omfatter de virkelig miljøvenlige produkter frem for at nøjes med den miljøvenlige ende af de konventionelle produkter?

Søren Egge Rasmussen tilsluttede sig Alternativets holdninger. Ministeren havde nævnt, at hun havde henvendt sig for en fornyet vurdering af ADH og IPBC. Skulle det forstås sådan, at regeringen havde tilkendegivet, at stofferne skulle revurderes frem mod den næste vurdering af malingernes indhold og med tiden udfases? Det syntes han i så fald var en rigtig god tilgang. Enhedslisten ville have færrest mulige skadelige stoffer i lak og maling og stod helt klart på forbrugernes side. Det var okay, hvis det skulle blive nødvendigt med flere mærker, så man kunne gøre opmærksom på, at et produkt miljømæssigt er i den bedre ende, men at der skal bruges værnemidler, når man anvender det.

Miljø- og fødevarerministeren sagde, at man i Danmark var enige om at være meget aktive på området. Der var lagt op til en revurdering af stofferne i 2018. For at presse på og vise interesse havde hun bedt Miljøstyrelsen gøre Kommissionen opmærksom på spørgsmålet. Kommissionen skulle så se på alternativer og på, hvilke produkter der var på vej, for der skulle gerne være en vis volumen. Til eksempel nævnte hun linoliemaling, der var blevet nævnt som et muligt alternativ. Det er en helt anden type maling, der kræver en særlig maleteknik og en anden proces, og Kommissionen havde derfor oplyst, at der ikke fandtes effektive alternativer til ADH som bindemiddel i vandbaseret maling. Det var det et spørgsmål om, at Kommissionen skulle have dokumentation for, at det har den tilsvarende bindeevne.

Søren Søndergaard bad om, at ministerens henvendelse til Kommissionen og Kommissionens svar også ville blive sendt over. Den kommende revurdering var ret vigtig, og han støttede ministeren i, at der skulle være en proces forinden, så man ikke bare fortsatte med de nuværende vurderinger. Det var tilladt at kontakte andre lande og opfordre dem til at melde det samme som Danmark ind til Kommissionen.

Miljø- og fødevarerministeren ville bede Miljøstyrelsen oversende henvendelsen og var meget interesseret i at bruge de kontakter, man havde, for at lægge maksimalt pres på Kommissionen. Tidligere havde man talt om REACH-samarbejdet, og det var vigtigt at være mange om det.

Ministeren nævnte, at der var blevet afsagt dom i den sag, Sverige havde anlagt over for Kommissionen om dens manglende indsats for at beskrive kriterierne for hormonforstyrrende stoffer. Danmark støttede sagen, og det var en meget klar dom, der faldt, om, at Kommissionen skal passe sit arbejde. Hun troede, den ville betyde meget både indholdsmæssigt og principielt for, at den institution, der overvåger medlemslandene, også selv lever op til sine forpligtelser.

L Punkt 3. Samråd med miljø- og fødevareministeren vedrørende komitésager inden for miljø- og fødevareministerens ressort

EUU alm. del (15) – samrådsspørgsmål E
EU-note (142) – E 12 (EU-note af 24/9-15 om komitésager på gmo-området)
EUU alm. del (15) – bilag 25 (Europaudvalgets brev til miljø- og fødevareministeren vedr. forelæggelse af komitésager for Europaudvalget og ministerens svar herpå)

Samrådsspørgsmål E

Stillet af Rasmus Nordqvist (ALT) og Christian Poll (ALT)

”Ministeren bedes redegøre for mulighederne for at forbedre inddragelsen af Europaudvalget og Miljø- og Fødevareudvalget, for så vidt angår komitésager inden for ministerens ressort. Der henvises til brev fra Europaudvalgets formand den 9. januar 2015 (EUU alm. del - bilag 245 (2014-15, 1. samling), hvoraf det fremgår, at notaterne bør fremsendes så tidligt som muligt, således at såvel Europaudvalget som fagudvalget har mulighed for at reagere, f.eks. ved at kalde ministeren i samråd, før der træffes afgørelse i komiteen. Der henvises endvidere til udtalelse fra Miljø- og Fødevareudvalget af 29. oktober 2015, hvoraf det fremgår, at et flertal i udvalget kritiserer karakteren af et fremsendt grundnotat.”

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Mødet sluttede kl. 09.10.